

ABONAMENTUL:

Pe un an . 300 Lei
Pe jum. an . 150 Lei
Pe trei luni . 75 Lei
Lunar . . . 25 Lei

TELEFON No. 750.

SOLIDARITATEA

ZIAR INDEPENDENT

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Str. Românului 1/a

Insertiunile se primesc
la administrație și la
Agențiile de publicitate

Propaganda ungurească împotriva noastră

Soviniștii dela Budapesta jubilează. Manifestațiile antisemite dela noi le-a aprins fantezia. Presa lor scrie minuni în această materie. Agențiile telegrafice maghiare, meștere în iscodiri, au umplut globul cu știri fantastice menite să discrediteze România și să-i creeze o situație grea la conferința din Lausanne.

„Agenția Ungară” anunță lumii că 10 mii de unguri „expulzați” din teritoriile de sub dominația Statului român, au ținut o întrunire la Békés-Csaba invitând guvernul maghiar să obțină plebiscitul pentru aceste teritorii. O altă știre tot din acel izvor tulbure și înveninat, vestește că jandarmii români au împușcat la frontieră pe institutorul ungur Hajdu.

Data fiind lipsa noastră totală de propagandă în străinătate, asemenea invenții pornite zilnic din oficiile de minciuni și bârfeli ale Budapestei, prind uneori în cercurile politice apusene, lucrute sistematic de foarte numeroșii propagandiști ai guvernului maghiar, cari cutreeră lumea.

Și în timp ce, pentru ochii civilizației occidentale, Ungaria ia poză martiră, umanitaristă, nobilă, mii de români cari n'au avut altă vină decât imprudența de a trece peste această țară nebună, la plecarea din țară sau la reîntoarcere, putrezesc în temnițele din Budapesta și din Zalaegerszeg.

În vremea asta, negustori din Ungaria trupe de teatru, spioni oficiali și neoficiali, se plimbă ca la ei acasă în cuprinsul prea primitor, prea ospitalier al acestei Românie care uită degrabă.

Agentiile maghiare vorbesc despre „expulzați” din România, când bine se știe, că toleranța noastră întrece orice margini. Nu numai că au fost lăsați să reîntre în țara noastră mii de repatriați unguri, cari au părăsit România de bunăvoie, blestemându-o din tot sufletul, pentru că să se întoarcă de peste Tisa, ruși și flămânzi și să cerșească slujbe dela Statul Român, ci au fost lăsați să se stabilească la noi chiar și unguri din actuala Ungarie, din Jugoslavia și Cehoslovacia.

Țăranii unguri de peste Tisa, foarte puțin mulțumiți de regimul Horthy, știu pozitiv, îi învidiază pe frații lor rămași sub dominația românească dela care au pri-

mit pământ ca și țărani români și se bucură de aceleași drepturi, nu cum ne-am bucurat noi sub jugul unguresc.

Printr-o muncă neîntreruptă, cu cheltuieli imense, guvernul celei mai intolerante țări din Europa, duce cea mai dârză, cea mai murdară și mai furioasă campanie împotriva noastră.

Cele mai desperate încercări le face în America pentru a-și câștiga simpatiile cercurilor politico-financiare de acolo. Pentru ajungerea acestui scop nu cruță nimic: bani grei, concesi, văicăreli, lingușiri, minciuni.

Marii industriași și financieri americani sunt invitați la Budapesta, unde sunt primiți sărbătorește și după mii și mii de complimente, sunt invitați să-și angajeze capitalurile în întreprinderi ungurești, cum au făcut pe rând cu englezii, cu francezii și cu italienii.

Broșuri de propagandă ungurească au inundat America dela un capăt la altul. Lipsa noastră de propagandiști acolo le ușurează această muncă.

Ar fi vremea ca guvernele române să se gândească la măsuri de contra-propagandă. Pe lângă legațiile noastre din străinătate să se atașeze câte un gazetar de profesie dintre cei mai pricepuți.

Diplomația noastră mai mult sau mai puțin pomadată și-a trăit traiul. Monoculul caraghios al acesteia ar trebui înlocuit cât mai repede cu ochii ageri ai unor oameni noi pentru vremuri noi.

Pretinsa revoluție dela noi.

Agentiile maghiare și bulgare cari din 1918 anunță mereu că în România e revoluție s'au pus iar pe lucru, după cum se vestește.

Două telegrame date din Budapesta au sosit la Lausanne, aducând știrea că zece mii de unguri întruniți la Bichisziaba au cerut guvernului ungar intervenția pentru facerea unui plebiscit în Transilvania. Întrunirea maghiară a fost determinată de împușcarea unui institutor ungur de către grănicerii români și din cauza expulzării din Ardeal. Așa pretind telegramele citate.

Faptul că știrile maghiare vin după ce știrea despre turburările din țară a parvenit la Lausanne, a făcut o profundă impresie în cercurile delegației române.

Versiunilor maghiare se adaugă și cea bulgară, care afirmă prin cercurile diplomatice, că adevăratele turburări nu sunt în Bulgaria, ci în România, unde revoluția a cuprins câteva orașe românești și că a avut loc sângeroase ciocniri între populație și armată.

„Iată-ne deci în plină revoluție, fără să știm ceva în țară de așa ceva!”

Serbările Petőfi.

Abia au trecut câteva săptămâni dela ultimele serbări ananjate de lumea ungurească a orașului Arad, în amintirea marelui poet, și noi plăcarde, de astădată frumos împodobite cu ghirlande de flori roșii, galbene, vinete, vestesc alte manifestări în vederea proslăvirii acelui geniu al culturii maghiare. Cu acest prilej elevii liceului rom. cat. din localitate se grăbesc să aducă tributul lor de recunoștință față de acela care a știut să dea cea mai tipică expresie aspirațiilor naționale ale neamului unguresc.

A sărbători amintirea oamenilor mari e de sigur o frumoasă calitate a sufletului omenesc, și n'am avea nimic de zis, dacă nu ne-ar izbi contrastul strident dintre felul lingusitor cum se anunță această serbare și intențiile subversive care se desprind din felul cum e ticluit programul.

Căci organizatorii serbării Petőfi de astădată au avut în vedere mai mult decât preamăria poetului, când au strecurat printre punctele de program și unele alegorii cari sunt adesea potrivite pentru a da, sub o formă deghizată expresie sentimentelor ce le mistuie sufletul. Cântecul câinilor și al lupilor, aceste două alegorii cari pun în antiteză pe ungurul renegat care se gudură la picioarele noului său stăpân și îi linge mâinile, cu cel care înfruntă cu încăpăținare „mizeria” vremilor de astăzi, de sigur n'au se declamă cu scopul de a demonstra publicului maghiar puterea creatoare a marelui poet, căci între operele lui se găsesc altele cu mult mai potrivite pentru a scoate la iveală toată marea lui de geniu creator. Ci mai de grabă ne vine crede că ele se recită cu alt scop, iar publicul auditor, cuprins de nostalgia unor vremi trecute la amintirea numelui-simbol Petőfi, va înțelege așa de ușor dedesubturile lor, va serășni de dinți la amintirea ungurilor-câine, cari „s'au pe brazdă” și se vor simți nespuse de mândri că se vor regăsi pe ei înșiși sub chipul lupilor care urlă a pustiu în iarna care s'a lăsat asupra fletelor lor deodată cu împodmolirea drumurilor, ce duc spre Pesta, ciulind urechile la fiecare sunet mântuitor ce vine de acolo.

Nu ne revoltăm împotriva felului cum prietenii noștri unguri să sărbătorească amintirea poetului lor de predilecție, dar ne scârșim de felul laș cum înțeleg să mascheze tendința cătoasă de-a da lecții de patriotism în cadrul unei modeste serbări școlare pe care o amintim plăcărde împrejmuite de ghirlande în țara românească.

Lucrările Conferinței dela Lausanne.

LAUSANNE. — În ședința plenară ținută s'a discutat chestiunea minorităților. Lordul Curson a arătat situația minorităților din Gr. și Balcan. El e de părere că e nevoie de garanții speciale pentru asigurarea drepturilor minorităților. Dorește ca atât Turcia cât și guvernul ei să acorde amnistie minorităților pentru delictele politice. Lordul Curson mai cere ca în caz minoritățile să fie scutite dela serviciul militar și de altă natură. — (Rador)

In chestia prefinsei maltratări din spitalul județean.

— Comunicatul Direcțiunii spitalului. —

D. dr. Aurel Demian directorul spitalului județean ne trimite spre publicare răspunsul dsale la articolul publicat de ziarul „Aradi Hirlap”, articol în care se aduceau acuzații grave personalului de serviciu al acestui spital spunându-se că acest personal a maltratat în modul cel mai neuman pe un alienat internat în spital la începutul acestei luni.

D. director dr. Demian ne roagă a publica acest comunicat, în urma faptului, că trimițându-l ziarului „Aradi Hirlap” acest ziar a publicat comunicatul fragmentar, omițând cele patru alineate din urmă.

„Cătră d. redactor-sef al ziarului „Aradi Hirlap” din loc.

Vă rog să binevoiți a publica în nrul proximal ziarului de sub direcțiunea dv. rectificările și observațiunile mele referitoare la tendențiosul articol apărut în ziarul „Aradi Hirlap” din 8 Decembrie 1922, cu titlul senzational: „A fost bătut aproape mort un alienat din Arad; torturarea nefericitului functionar alienat în spitalul județean din Arad”.

Vilhelm Radivojević a fost adus în spitalul județean prin Salvarea în 2 i. c. ca alienat periculos, legat cu sfoare la mâini și picioare. Ni s'a comunicat, că furia nebuniei a izbucnit asupra alienatului în decursul călătoriei dela Budapesta la Arad, spărgând acesta geamurile vagonului și atacând călătorii.

În spital a fost luat numai decât sub tratament medical în urma cărui s'a liniștit în mod considerabil. Noaptea următoare atacul de furie a erupt din nou cu cea mai mare vehemență; numitul a bătut și a tras bolnavii din pat, a spart geamurile și usile, manifestând agresivitate periculoasă. Cel 3 infirmieri de serviciu, nefiind în stare a înfrâna pe puternicul și furibundul bolnav, au chemat în ajutor mai mulți aplicați ai spitalului, ca să aplice cu sprijinul acestora cămașa de forță și ca să așeze pe alienat, astfel a făcut inofenziv într-o celulă singulară.

Dimineața următoare raportându-mi-se cazul și totdeauna și aceea, că măcelarul spitalului, cu numele Iosif Tatai, a lătit stirea, că bolnavul ar fi fost bătut și maltratat de către infirmierii săi, am făcut imediat ancheta cea mai severă. Însotit de medicul primar al secției și de 2 medici secundari, am examinat corpul întreg al bolnavului alienat pentru a mă convinge de cele afirmate. N'am găsit asupra lui nici o urmă de violență externă, afară de urmele roșii și umflute în jurul încheieturii mâinilor, provenite din strangularea prin sfoară, care i-s'a aplicat cu o zi înainte în decursul călătoriei sale. Nici la cap, față, nas și nici la alte părți ale corpului său nu s'a găsit vre-o leziune.

După aceste am procedat la ascultarea infirmierilor și a martorilor oculari ai cazului, referitor la împrejurarea că fost-a oare maltratat bolnavul cu ocaziunea înfrânării sale? Afară de măcelarul Tatai, care a susținut afirmarea sa, că bolnavul a fost tras de păr și călcat în picioare, toți ceilalți 7 martori au depus, că deși tânărul și voioșul bolnav desvoltase putere extraordinară, înfrânarea sa nu s'a făcut prin bătăe, netrecând nimănui prin mințe a maltrata un nefericit alienat.

Cu aceste mărturisiri concordează și constatarea medicală făcută asupra bolnavului, precum că cele spuse mai sus au fost adevărate și de poliția de stat, care a anchetat acest caz în cercul său de activitate.

Aceasta este istoria autentică a cazului întâmplat în spital, un astfel de caz trist, care se întâmplă zi cu zi în ospiciile de alienați. Este de fapt o tristă și tragică istorie, ce însă nu poate da prilej de senzație, care să fie înfățișată într-o haină fantastică și înșelătoare, publicului credul, cetitor de ziare.

Dacă autorul articolului ar fi dispus numai de un minim simț etic de ziarist, ar fi avut datoria obligatoare, să se informeze în primul rând la direcțiunea spitalului înainte de a fi publicat acel articol scandalos și mincinos, bazându-se nu-

mai pe vorbele goale a unei persoane inculte și neresponsabile.

Nu mă pot reține cu aceasta ocazie a remarcă, că deja de un timp mai îndelungat constat, că unii ziaristi — din fericire puțini la număr — intenționează în mod vădit calomnierea instituțiilor statului român și alegându-și de țintă în primul rând spitalele, încearcă a discredita bunul lor renume prin odioase calomnii. Se poate observa cu ușurință, că acest procedeu antipatriotic se aplică precugetat și cu un plan bine chibzuit cu scopul de a înfățișa România nu numai înaintea minorităților, ci mai cu seamă înaintea străinătății, ca o țară barbară și fără cultură.

Autoritățile în drept vor înțelege de bună seamă, cum și prin ce fel de dispozițiuni se pune capăt astor fel de agitațiuni manifeste îndreptate în contra Statului român.

Arad, la 13 Decembrie 1922.

Cu stimă:

Dr. AUREL DEMIAN
dir. spit. jud. Arad.

O Explicațiune.

Mi s'a dus vestea că în coloanele ziarului local „Solidaritatea” am început să atac pe toată lumea, fie că am dreptate, fie că n'am.

Se poate, că această afirmație, să fie adevărată.

Acum în urma atâtor supărări pe care le-am produs mă simt dator să dau câteva explicațiuni.

Cunoscând bine viața letargică și stearsă a Românilor din Arad, am profitat de ocazie ca, prin diferite întepături, fără răutate sau intențiuni meschine, să o scot din amorteală și să păm și noi Români din Arad un organism mai viu.

Am căutat apoi ca prin aducerea pe tapet a unor chestiuni locale să zgândăresc impasivitatea unora, să fac mai interesantă citirea ziarului și să dau naștere la discuțiuni, la articole de desmintiri din partea celor vizati pentru a se aduce lumii asupra chestiunilor.

Subsemnatul nu susține că întepăturile aduse toate sunt perfect juste și nici nu m'am gândit să vexez pe cineva, dar un ziar local independent fără asemenea lucruri devine șteers, încolor, neinteresant și plăticos. După câte știu gazetele de provincie scrise în limba maghiară, pentru a excita curiozitatea cititorilor merg până acolo în cât se ocupă și de intrigi familiare, ceea ce subsemnatului i-se pare imoral.

Și totuși faptul că am îndrăznit să turbur fără răutate, apatia în care se complăce a sta o mare parte din populația românească din Arad, nu îndrăznesc pe unii să citească cu aviditate și să jubileze când găsesc în ziarele maghiare vre-o intrigă familiară de cea mai proastă esență.

Subsemnatul nu se supără de loc dacă imediat după o aluzie nedreaptă a sa, cel vizat, trimite o desmintire, argumentată căci interesul său nu este altul decât a limpezi multe chestiuni despre care publicul are credințe greșite.

Mai mult, merg până acolo cu dorința mea de a servi o cauză românească și dreaptă și stau la dispoziția celor ce m'ar chema să le redactez eu însuși răspunsul chiar contra mea.

Se va părea ciudat acest fel de a fi al meu, dar cum din păcate subsemnatul nu este orgolios, are curajul să o facă și pe aceasta pentru luminarea marelui public.

Constat însă, că orgoliul omenesc, în special, cel de esență aradană, este anult mai mare decât mi-l'am închipuit și că am greșit calea.

Fac mea culpa și mă întreb: S'ar reuși oare prin laude, laude mari, despre toți și toate, prin gădălirea orgoliului, s'ar reuși la activarea vieții și publicității românești în Arad? Și, pentru a termina explicațiunile mele țin să mai adaog că subsemnatul este colaborator benevol al ziarului, că nu este redactor plătit și că sacrifică zilnic 1—2 ore pe zi pentru ziar, absolut gratis, lucru pe care aș dori să-l văd și din partea altora. Aud?

Vlad Tepeș.

Parlamentul.

— Ședința Camerii dela 13 Dec. —

Ședința se deschide la orele 3 și jum. d. m. În băncile ministeriale dñii: I. Nistor, dr. C. Anghelescu, C. Barbu, A. Cosma, G. Mărzescu, Florescu și V. Brătianu.

Se fac câteva comunicări.

D. AUREL MORARIU spune că d. Dori Popovici fostul ministru în clipele cele mai înalte toare pentru bucovineni, cu câteva zile înaintea Unirii din 1918 a chemat pe împăratul dela Viena să vie la Cernăuți, ca o demonstrație împotriva dorințelor de unire ale românilor.

D. VICTOR IAMANDI, roagă pe d. ministru de război să îmbunătățească situația ofițerilor chemați la școlile de specializare, ca să poată suporta cheltuielile mari de deplasare.

Dsa roagă pe ministrul instrucțiunii publice să ia măsuri grabnice pentru curmarea situației intolerabile dela Universitatea din Iași, unde dăru este o ceartă între rector și decanul facultății de drept, unde nu se ocupă catedrele prin concurs și unde se menține o agitație permanentă.

Se continuă apoi discuția la mesaj.

D. POLICARP BETIANU (basarabean) vorbește despre situația din Basarabia și cere ca guvernul să facă să înceteze abuzurile din această provincie și să pedesească pe vinovați.

D. VICTOR IAMANDI critică atitudinea opoziției. Încheiându-și discursul, arătează la unirea tuturor oamenilor de bine să conlucreze la opera de consolidare a Tării.

SENATUL.

Ședința se deschide la orele 3 și un sfert sub prezidenția dlui Pherechide.

Pe banca ministerială: dñii Al. Constantinescu și general Moșoiu.

I. P. S. Metropolitul dr. MIRON CRISTEA cere ca pentru cazul că ar fi împedecat a lua parte la ședințele Comisiunii pentru întocmirea noii Constituții, să se admită în acea comisie ca membru și P. S. S. Episcopul Bartolomeu al Râmnicului. Senatul admite cererea.

D. HANCU vorbește de specula la care se dedau hotelierii din Capitală și cere să se ia măsuri contra lor.

D. DORNA întreabă pe d. ministru de război, care este cauza că nu s'a aplicat până acum legea pentru înaintarea ofițerilor invalizi?

D. general MĂRDĂRESCU dă tămăruiri în chestia generalului Mărgineanu și spune că acesta și-a înaintat însuși demisia.

Referitor la funcționarii civili, mobilizați ca grade inferioare în timpul războiului, d. general Mărdărescu spune că li-se va considera dubla timpul servit.

D. general MOȘOIU depune mai multe proiecte de legi, printre care și acela pentru trecerea la stat a CF. someșene.

Trecându-se la discuția la Mesaj dr. Haras face imputări opoziției pentru că aceasta n'a luat parte la înoronare.

Oratorul vorbește apoi despre nevoile armatei și își exprimă speranța că termenul de serviciu va fi redus.

D. ministru VĂITOIANU depune proiectul relativ la prelungirea mandatelor consiliilor comunale. Ședința se închide.

Vizita dñi Duca la Paris, Londra și Roma.

D. I. G. Duca ministrul nostru de externe și primul delegat la conferința din Lausanne va vizita între 25 Decembrie și 2 Ianuarie cât vor fi întrerupse lucrările conferinței de pace, Parisul, Londra și Roma.

Dsa va lua contact acolo cu guvernele respective tratând și rezolvirea unor chestiuni importante.

În călătoria sa ministrul nostru de externe va fi însoțit de d. C. Diamandi, ministru plenipotențiar, al doilea delegat la conferință.

La Paris și Londra d. Duca nu va sta decât două zile, iar restul timpului va sta la Roma. Aici dsa va mai trata pe lângă alte chestiuni și aranjarea consolidării bonurilor de tezaur din Italia.

Magazin nou de linoleum!

Proprietar: BELA KRAMER

Strada Mețianu (f. Forray, vis-a-vis de cofetărie Matzky) — De vânzare: Linoleum, pânză cerată etc. Linoleum pentru

padiment cu prețuri avantajoase.

Ke-67

Dela Universitatea Populară.

Aseară a fost la „Universitatea Populară” a doua prelegere compusă din două conferințe. Soara profesoară El. Damian a ținut prima lecție despre „Poezia Lirică Română” care va fi obiectul cursului dăle.

Prin claritatea expunerii și buna diviziune a materialului, conferințara a reușit să țină încordată tot timpul atenția publicului și să-i însușească interes pentru chestiunea ce tratează.

După aceea, Dsoara Florica Ionescu a vorbit despre Stele și Nebuloase expunând teoriile cele mai noi asupra formării lor.

Introducerea făcută pentru a câștiga public pentru subiectele aridității științei, a fost în adevăr impresionantă. Bogăția noțiunilor — dintre care multe noi — pentru public și cuvintele tehnice inerente chestiunii ar fi cerut să fi vorbit cu mai puțin repede.

Publicul extrem de numeros pentru amfiteatrul laboratorului de fizică a aplaudat îndelung simpaticele conferințare. JUDEX.

Din Pecica.

Exproprierea averilor bisericesti. — O constatare tristă. — Inchiderea școlilor din lipsă de combustibil. —

Săptămâna trecută s'a făcut în Pecica exproprierea averilor bisericesti. Cu ocazia aceasta s'a luat biserică noastre 19 jughere de pământ, care aparțin circa 8 jughere donațiunea alor patru creștini evlavioși, cari înainte morții au lăsat câte 2—3 jughere ca „fundațiune”. Condiția să fie „pomeniți” la slujbele bisericii de Dumineca și cu scopul ca la vreme din plusul venitelor să se dea câte o bursă băcților și distinși, care învață carte. Domnul judecător delegat s'a ținut însă de a legi și a expropriat.

Biserica noastră — durere — este veche și mătă. Clopot avem numai unul. Spiritul de viață și danie a credincioșilor noștri este astăzi uitat.

Toate încercările și indemnurile pentru desarea lui din partea preoției și învățătorilor locale întâmpină cea mai crasă indiferență. Caracteristică este în privința aceasta exsistenta unui fruntas țaran „chiabur” (foarte bogat!) care a întâmpinat vara trecută pe preotul, capofila să iscălească și el ceva pe lista sociale „Crisana” din Cluj — răspunzând: „i cerșetorie!” Iar el avea 10 vagoane de cărbuni pentru vânzare.

Tot săptămâna trecută ni-s'au închis școlile din lipsa de combustibil. Cauza? Se vorbește că școala comună nu poate face plata (?) bonurilor pentru lemnele obținute dela inimosul român și al creștin, care este inginerul silvic d. Andrei Iza.

Oare ce zice la asta țărani noștri milionari. Iar putea împrumuta comuna cu suma de 6000 pentru plata lemnului — ca astfel învățământul să nu stagneze. Primăria — comitetul comunal — zice că mușcește. Sufletele bogătașilor și se încălzesc la căldura milioanele.

Sâmbătă seara în 9 Decembrie s'a ținut prima sesiune de ceai a comunității izraelite din loc. la care intelectualii și comercianții evrei cu mult au luat parte.

Se vor mai ține încă și altele. Dar „ai noștri” dorm... Se trezesc numai atunci când câțiva buni intelectuali le fac propuneri pentru redreptare la treabă. Dar știți pentru ce se trezesc ei atunci? Singur numai pentru ca să lească contra glasului profetic.

DELA PECICA.

INFORMAȚIUNI.

Guvernul a primit dela delegația noastră din Lausanne, știrea că agitațiile antisemite din Cluj București și Iași, răspândite de serviciul de propagandă maghiar, cu mult zel, fac mare rău reputațiunii noastre și creiază în jurul nostru o atmosferă care risipește marile simpatii ce ni-s'au arătat până acum în tot timpul conferinței.

In atențiunea medicilor! Măne, Sâmbătă în 16 Decembrie a. e. la ora 6 p. m. se va ține o sedință științifică în sala institutului obstetric.

Comisiunea pentru rectificarea frontierelor a fixat frontierele cehoslovace în sectorul Salgo-Tarján.

Comisia voia să atribue sectorul acesta Cehoslovaciei, dar dupăcum anunță „Prager Presse” el a fost ocupat de trupele lui Hájjas, care nu-l va transmite comisiunii. Cu privire la aceste știri cercușile bine informate din Budapesta declară că sunt lipsite de orice temei.

D. Iuliu Maniu, președintele Partidului Național, a plecat aseară la Alba-Iulia în vederea luptei, pentru o alegere senatorială.

D. Maniu reprezintă Alba-Iulia în Cameră. Săptămâna viitoare, dñii Maniu și Vaida se întorc la București spre a participa la lucrările de organizare internă a partidului în vechiul Regat.

Ministerul de război, în afară de cele 25 milioane acordate pentru organizarea de ateliere pentru haine ofiteresti și magazine de consum pe corpuri de armată, a mai acordat alte 25 milioane cu destinațiunea de a mări acțiunea magazinelor militare de consum din întreaga țară.

Din aceste 25 milioane, s'au și vărsat 12 milioane; restul de 13 milioane se va vărsa treptat-treptat.

KAISER BORAX fabricatie MACK se vinde numai în cutii proprii de culoare roșie.

Pe Dunăre cresc slăniuri la Bazias, Bechet, T-Măgurele, Zimnicea și Oltenița. Apole cresc la Drenovo și Bechet.

Individul Musca Petru, autorul frutului de slăniș dela măcelarul Fertig din localitate, reușise să evadeze în împrejurări necunoscute. Se luaseră măsuri întinse pentru urmărirea evadatului și ieri noaptea acesta a fost prins și înaintat prefecturii poliției.

Altă ieri seara s'a descoperit la vama Curtici o mare contrabandă de mătăsă, pe care o dogănișă cu numele soția lui Iosif Samstag și comerciantul Braun Bernat din Arad au încercat să o aducă în mod clandestin dela Budapesta.

Autorii contrabandei au fost puși sub supraveghere, încercând acedia, după descoperirea mătasei, să mitue pe funcționarii vamei.

ȘTIRI TEATRALE.

Repertoriul săptămânii.

Vineri: cu începerea dela ora 7 „Speranța”, reprezentație pentru muncitori. La ora 10 și jum. „Părintii” (Ab. A.).

Sâmbătă seara, ora 9 prima reprezentație a companiei dramatice „Marțoara Voiculescu: „NORA”, piesă în 3 acte de Henric Ibsen.

Duminecă după masă se va reprezenta „Fabricantul de fier” cu preturi reduse.

Duminecă seara ora 9: „HOTUL” piesă în trei acte de Henry Bernstein, reprezentația companiei Marțoara Voiculescu.

Descoperirea furturilor din Pecica și Cermi

În noaptea de 27—28 Noembrie s'au furat 3 porci în paguba locuitorului Puta Dumitru din Pecica. Șeful secției de jandarmi din Pecica, jandarmul plutonier Mărculescu Dumitru urmărind cazul după încordată muncă a reușit să-i descopere pe autori și să-i înainteze parchetului din Arad. Autorii furtului sunt Nichifor Gheorghe, Dumitru Porac și femeia Condac Iustina din aceeași comună.

Alte două furturi au fost descoperite în Cermi după o muncă asiduă de șeful postului de jandarmi din acea comună, jandarmul plutonier Arnăut Nicolae.

În noaptea de 30 Nov.—1 Dec. s'au furat în Cermi în paguba locuitorului Vesa Popa 2 porci. Ca autor a fost descoperit individul Onușiu Gheorghe din acea comună.

Acest individ a mai comis împreună cu Popa Petru, Popa Gavrilă, Gielvezan Petre și un alt furt în stil mai mare la comerciantul Zerberg Cornet din comuna Cermi, păgubindu-l de 80 mii lei.

Mulțumită energicelor măsuri de urmărire a șefului postului de jandarmi, autorii au fost prinși și înaintați parchetului Arad.

BURSA.

ZÜRICH, 14 Decembrie. — Deschiderea. — Berlin 650, New-York 527, Londra 2448, Paris 3755, Milano 2635, Praga 1625, Budapesta 023, Agram 160, Varșovia 00325, Viena 75, coroane stampilate 76.

BUCUREȘTI, 14 Decembrie. — Devize: Paris 1182, Londra 772, New-York 164, Italia 828, Elveția 31, Praga 516, Viena 2325, Berlin 206, Budapesta 725. — Valut: Mărci 220, leva 115, lire otomane 80, funti sterline 75, franci francezi 1190, franci elvețieni 30, lire italiene 820, drachme 270, dinari 240, dolari 163, napoleon 580, coroane ungare 7, socol 505, mărci polone 120.

TELEGRAME.

Lucrările comisiei constituționale.

BUCUREȘTI. — Marea comisie constituțională întrunindu-se sub prezidenția dñi Pherekide a luat în discuție anteproiectul Constituției.

S'a discutat întreg capitolul ce tratează despre teritoriul României. La art. 1 s'a introdus în locul termenului că statul român e unul și indivizibil, alt termen că statul român e unitar.

La art. 2 și 3 s'au admis textele din vechea Constituție.

O discuție mai amplă s'a făcut în jurul art. 4, care tratează despre împărțirea administrativă a teritoriului României.

S'au pus în discuție două chestiuni.

1. Dacă trebuie suprimată plasa sau nu.

2. Dacă rectificarea și schimbarea comunelor să se facă prin legi sau prin jurnalele consiliului de miniștri.

Au luat parte în discuție dñii C. Dumitriu, N. N. Saveanu, Disescu, Ioanițescu, Mărzescu, Botez și E. Pangrați.

D. V. Brătianu a susținut o teză intermediară și anume în ceea ce privește județele și plășile să nu se poată face schimbări decât prin lege.

În ce privește comunele să se facă distincție referitor la înființarea și desființarea lor, cari urmează să se lase la facultatea legiuitorului.

Deslășirile și alipirile de cătune să se facă pe cale administrativă.

S'a decis ca d. Disescu și d. Ioanițescu să aducă un nou text redactat în sensul discuțiilor urmate.

prețuri reduse mantouri, lete pt. dame, iamberuri la

Magazinul de mode „Paris”

Arad, Bulevardul Regina Maria Nr. 24.

Frontiera română-jugoslavă.

BUCUREȘTI. — Comisia mixtă româno-jugoslavă delegată în chestia delimitării frontierei și-a terminat lucrările, rămânând deschisă chestia Vărădiei, asupra cărui punct nu s'a putut ajunge la o înțelegere. În această chestiune va decide conferința ambasadurilor din Paris, care se va ține în primele zile ale lui Ianuarie.

Reducerea pretenziunilor față de Germania.

LONDRA. — Bonar Law răspunzând la o interpelație ce i s'a adresat în Camera comunelor a declarat, că Anglia e învoită să-și reducă pretenziunile față de Germania. Se va face o nouă fixare a sumei pe care o are de plătit Germania în favoarea aliaților. (Rdor.)

Guvernul francez ia datoriile Germaniei.

PARIS. Poincaré, după consfătuirile ce le-a avut cu Millerand, a declarat reprezentanților presei, că la Londra nu s'a vorbit de ocuparea regiunii Ruhr. Cu toate acestea guvernul francez își rezervă dreptul, că intrucât Germania nu va satisface obligațiilor sale până la 15 Ianuarie, chiar și în cazul dacă ar rămâne izolat în acțiunea sa pentru asigurarea garanțiilor, va ocupa regiunea Ruhr. (Rdor.)

CINEMA.

x SECRETUL CELOR 7, istorie de aventuri în Apollon, în 13, 14, 15 și 16 Decembrie. Una dintre cele mai emoționante aventuri. Este istoria unei expediții a tânărului Dick Brummo și soții pentru a afla locul, unde soorul său Ben Ransome a găsit o comoară de aur, care nepu-

tându-o aduce cu sine și-a făcut schița pe-un steag. Acest steag atăcat fiind de niște bandiți a fost rupt în 7 bucăți și a ajuns pe 7 mâini streine. Aceste bucăți trebuie să le adune pentru a putea afla locul unde zace comoara. E o luptă uriașă pe uscat și pe apă, pe suprafața pământului și dedesubtul său, prin munți și păduri, întâmpinând cele mai mari greutăți.

x HARAKIRI, istoria unei japoneze în 6 acte, după opera lui Puccini „Domnișoara Fluture”, în 14, 15 și 16 Decembrie, în Urania. O istorie tristă a unei fete japoneze, care în vârstă de 15 ani a trebuit să intre în șirul preoteselor lui Budha, pentru a marea pontif a lui Budha să poată pune mâna pe ea. Fata rezistă, dar pontiful o duce în casa gheșelor, unde speră să o aibă. De aici scapă cu ajutorul unui ofițer american, care o iubește câțiva, apoi o uită cu totul, când are să plece acasă. Reîntors în Japonia, ne mai creștând pe iubita sa de oarecând, care are deja un băiat, al său, se sinucidă, iar copilul ajunge în grija amantului de odinioară, Pinkerton.

Redactor responsabil: LAURENȚIU LUCA.
Cenzurat: Dr. MAGER.

Cetiți și răspândiți
„SOLIDARITATEA”

O cassa de fier Wertheim No. 1

o masă de scris șezând și o masă de scris în picioare de vânzare la

COOPERATIVA de CREDIT din PÂNCOLTI (PANKOTAI HITELSZÖVETKEZÉS)

De vânzare

Casele din Strada Sava Raicu No. 1

Informațiuni

la proprietor, Strada Lae Barna No. 1

Cumpăr mărci poștale de încoronare în orice cantitate. Rog oferte cu indicarea lorilor și a prețului.

COMPTOIR PHILATELIQUE, ARAD

Str. Unirii No. 61a.

„Uranus”

Intreprindere comercială

vis-a-vis de posta principală. — Proprietar

Kiss și Petran

Intermediază vânzări și cumpărări de terenuri și imobile, încredințările le rezolvim și punctual.

„VICTORIA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII CENTRALA: ARAD (ROMÂNIA).

SUCURSALE: IN CHIȘINEU, ȘIRIA, BOROSINEU ȘI RADNA JUDEȚUL ARAD (ROMÂNIA).

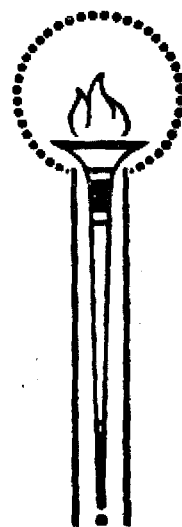
IN CASELE PROPRII.

Capital societărilor și fonduri proprii: 20,000.000 Lei.
Depuneri spre fructificare: 80,000.000 Lei, din care o parte considerabilă sunt depuneri americane.

RAMURI DE OPERAȚIUNI.

Execută tot felul de operațiuni de bancă.
Acordă: Imprumuturi cambiale.
 hipotecare.
 de lombard (pe gaj de efecte).
Financiază întreprinderi industriale, comerciale și agricole.
Cumpără și vinde monede străine (Dollari, Mărci, Lire, Franci și alte valute).
Primește depuneri spre fructificare pe libele și în cont curent
Primește bani din America ca depuneri, ori pentru înmanare partidelor în Tară.
Efectuează comisioane primite din America în afacerile emigranților.
Are legătură de cont curent cu toate băncile din Tară și străinătate.

INSERTIUNI

SE PRIMESC CU PREȚURILE
CELE MAI AVANTAJOASE
SOLIDARITATE
ARAD, STRADA ROMANULUI

Târg de Crăciun la Stefan Márki

Str. Meilau (f. Forray) 2. Barchet țesut per m. Lei 29.30, barchet de ață per m. Lei 39, Schiffon 90 cm. lat Lei 27, Pânze Lille și de Rumburg, stoffe, flanelle, mărunțeluri etc. Ma-60.

Mai ieftin ca oricare altă țesătură